

Список використаних джерел

1. Боярова О. А. Облік товарів критичного імпорту в умовах воєнного стану: проблеми та напрями вдосконалення. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2025. № 3(91). С. 69–75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-108>.
2. Кузьмін Т. Л. Облік зовнішньоекономічної діяльності в умовах цифрової трансформації. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2025. Т. 1, № 21. С. 397–404. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.21.397-404>.
3. Малецька О. І. Організація обліку та оподаткування експортно-імпортних операцій підприємства в умовах загроз економічній безпеці України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2025. Т. 1, № 21. С. 405–415. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.21.405-415>.
4. Сидіч М. Ю. Аналіз нормативно-правового регулювання обліку і контролю експортних та імпортних операцій. *Економічний вісник Донбасу*. 2025. № 3(81). С. 77–82. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-3\(81\)-77-82](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-3(81)-77-82).
5. Солошенко Л. Імпорт без ввезення: як облікувати? *Податки & бухоблік*. 2025. № 47. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2025/june/issue-47/article-133249.html>.

Баришнєва О.В.,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
обліково-фінансового факультету
Науковий керівник – **Лугова О.І.**,
канд. екон. наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ОБЛІК У ТЕАТРАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ

У сучасних умовах реформування бюджетної сфери та посилення вимог до прозорості використання державних і комунальних ресурсів особливого значення набуває удосконалення системи бухгалтерського обліку в закладах культури. Театральні заклади, будучи важливими суб'єктами культурно-мистецької діяльності, виконують не лише соціально-культурну функцію, а й здійснюють складну фінансово-господарську діяльність, пов'язану з використанням бюджетних асигнувань, формуванням власних надходжень, управлінням матеріальними ресурсами та забезпеченням ефективного використання

наявного фінансового потенціалу [1, 2]. Поєднання творчої специфіки з бюджетно-господарською природою функціонування театрів зумовлює необхідність формування особливого підходу до організації бухгалтерського обліку в цих установах.

Театральні заклади, що функціонують у державній або комунальній формі власності, здійснюють бухгалтерський облік відповідно до вимог бюджетного законодавства, національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, а також внутрішніх регламентів та положень про облікову політику установи. Основною метою бухгалтерського обліку в театральних закладах є забезпечення повного, достовірного та своєчасного відображення господарських операцій, контроль за цільовим використанням бюджетних коштів, формування фінансової і бюджетної звітності, а також інформаційне забезпечення управлінських рішень керівництва [3].

Специфіка організації обліку в театральних установах визначається насамперед особливостями їх фінансування. На відміну від багатьох інших бюджетних установ, театри функціонують в умовах багатоканального надходження коштів, що включає бюджетні асигнування, доходи від реалізації квитків, гастрольної діяльності, оренди приміщень, грантового та благодійного фінансування. Така структура надходжень потребує чіткого розмежування обліку коштів за джерелами фінансування, фондами та напрямками використання, що значно ускладнює організацію аналітичного обліку та підвищує вимоги до побудови облікової системи.

Важливою особливістю бухгалтерського обліку в театральних закладах є необхідність відображення специфічних об'єктів обліку, притаманних саме театральній діяльності. До таких об'єктів належать сценічне обладнання, декорації, театральні костюми, реквізит, музичні інструменти, освітлювальна та звукова техніка, а також інші матеріальні цінності, які використовуються у творчому процесі. Особливість обліку зазначених активів полягає у складності визначення строків їх корисного використання, порядку амортизації, необхідності проведення регулярної інвентаризації та забезпечення належного документального оформлення руху таких активів. Особливої уваги потребує облік декорацій і костюмів, які можуть використовуватися у кількох театральних постановках, підлягати модернізації, реконструкції або частковому списанню.

Специфічним напрямом бухгалтерського обліку в театральних закладах є облік витрат на постановочну діяльність, що характеризується багатокомпонентною структурою та проектним характером формування. До складу таких витрат належать витрати на оплату праці творчого, технічного та адміністративного персоналу, витрати на виготовлення декорацій і костюмів, забезпечення музичного та технічного супроводу

вистав, комунальні витрати, транспортні витрати, витрати на рекламу та просування театральних заходів. У зв'язку з цим важливим завданням облікової системи є забезпечення аналітичного обліку витрат за окремими постановками, проектами або заходами, що дозволяє здійснювати калькулювання собівартості театрального продукту та оцінювати економічну ефективність окремих творчих ініціатив.

Окреме місце в системі бухгалтерського обліку театральних установ займає облік доходів від основної діяльності. Формування доходів театрів здійснюється переважно за рахунок реалізації квитків, проведення гастрольних заходів, організації культурно-мистецьких подій, надання в оренду приміщень або обладнання, а також отримання благодійних внесків та грантів. Це потребує належної організації обліку доходів за видами діяльності, джерелами формування та напрямками використання, а також забезпечення їх правильного відображення у фінансовій і бюджетній звітності.

Значну роль у системі бухгалтерського обліку театральних закладів відіграє облік розрахунків з персоналом, оскільки фонд оплати праці становить одну з найбільших статей витрат таких установ. Особливість обліку оплати праці в театрах полягає у застосуванні специфічних умов нарахування заробітної плати творчому персоналу, зокрема контрактної форми зайнятості, доплат за участь у виставах, творчих надбавок, преміювання, оплати гастрольної діяльності тощо. Це ускладнює організацію облікових процедур та вимагає підвищеної деталізації аналітичного обліку розрахунків із працівниками.

В умовах сучасного розвитку бюджетного менеджменту особливого значення набуває впровадження елементів управлінського обліку в діяльність театральних закладів. Зокрема, формування інформації про собівартість окремих постановок, доходність творчих проєктів, рентабельність гастрольної діяльності, структуру витрат за центрами відповідальності та напрямками діяльності дозволяє підвищити якість управлінських рішень, забезпечити раціональніше використання ресурсів і посилити фінансову стійкість закладу.

Подальше вдосконалення бухгалтерського обліку в театральних закладах має бути спрямоване на автоматизацію облікових процесів, інтеграцію бухгалтерського та управлінського обліку, створення електронних реєстрів сценічного майна, удосконалення методики калькулювання витрат на театральні постановки, а також підвищення аналітичності облікової інформації для потреб управління. Особливо перспективним є впровадження цифрових систем обліку, які дозволяють інтегрувати дані щодо квиткового господарства, витрат на постановки, руху активів та фінансових результатів діяльності театру в єдину інформаційну систему.

Отже, бухгалтерський облік у театральних закладах характеризується специфічними особливостями, зумовленими поєднанням бюджетного фінансування, багатоканальності доходів, творчого характеру діяльності та складної структури активів і витрат. Ефективна організація обліку в театральних установах є необхідною передумовою забезпечення фінансової дисципліни, прозорості діяльності, раціонального використання ресурсів та підвищення результативності управління закладами культури. Удосконалення облікової системи в цій сфері має базуватися на впровадженні сучасних інформаційних технологій, розвитку управлінського обліку та адаптації облікових методик до специфіки театральньо-мистецької діяльності.

Список використаних джерел

1. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17> (дата звернення: 30.04.2026).
2. Про театри і театральну справу : Закон України від 31.05.2005 № 2605-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2605-15> (дата звернення: 30.04.2026).
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 30.04.2026).

Бланар-Дубініна П.О.,
здобувачка 2 курсу спеціальності
«Інформаційні системи і технології»
ВСП «Технологічно-економічний фаховий коледж» МНАУ,
Науковий керівник – **Дубініна М.В.,**
д-р екон. наук, професор
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДОСТОВІРНОСТІ ПЕРВИННОЇ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний етап розвитку економіки характеризується активною цифровізацією облікових процесів. Бухгалтерський облік трансформується у складну інформаційну систему. Первинна облікова інформація виступає основою цієї системи. Її якість визначає достовірність фінансової звітності. Недоліки на етапі первинного обліку призводять до системних викривлень. Цифрові технології розглядаються як інструмент підвищення якості інформації. Вони забезпечують автоматизацію та контроль облікових процесів. Це формує нові вимоги до організації обліку [1].